

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni naslov 6 2/5 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12 Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglas 15% dražji. — Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Mrtvim čast!

Če pomnite, so „Novine“ pred ništernimi leti pisale od naših vesnic v Slovenski krajini: kakše so i kakše bi naj bile. V zvezi z lepoto naših vesnic pa so tudi — naši cintorje, naša pokopališča! Ne samo ceste skoz vés, hiže, dvorišča i drugo nam kažejo, kakši so prebivalci! — posebno nam kažejo to cintorje. Pri nas má vsaka vés svoj cintor (toga nega po vseh krajinaj), ki leži, odzvuina vési ali na bregi ali pri cesti, če je vés na ravnici. Návadno rasté okoli našega cintora živi plot, vrbe ali breze pa nam od daleč kažejo, gde je zádni dom naših pokojnih. Če prideš bliže k cintori pa celó na njega i se malo okoli zgledneš, te se ti stávi oko na raztrganom, slabo raščenom ploti; na sredi blúzi vélkoga križa se súšijo mlade lipe, malo dale leži kúp cigla, šteroga so skopali z nekšega groba, poleg leži nágrobní kámen iz starih časov — zdaj si pa zmislí, da je to zadnji dom prebivalcov té vesnice! Tú počivlejo tisti, štere so prej lúdje té vési lúbili; šteri so za njé delali v življenji — zdaj pa nemajo niti tak lepoga i spodobnoga mesta za zádni dom kak je travnik ali log, gde je bár vse naravno i i ne tak zapúščeno!

Pa pogledni ešče malo prek grobóv, kak so zaraščeni. Če se staviš na sredi pokopališča ali v ednom koti — pa glédaš na vso to zapúščenost, te te more zaistino stráj bití!! Tam, gde počivajo naši dragi pokojni — te je sram, gda vidiš, kak malo časti i lúbezni njim skažújejo po smrti. Vsakša družina skrbi za svoje grobe, edna je večkrat olepša, druga samo za Vse svéce — ali záto ostáne cintor li pústi, žalostno znamenje našega čútenja, ár je toga kriva vsa občina, da leži tam kaménje, da se ne posadi lepo drevje, da se ne pazi na lepi plot itd.

Kak skrbijo mesta i tudi vesnice v ništernih krajaj za lepoto cintorov! Lepši so kak šetališča: vse zeleni, cveté, podrehtih križov ne najdeš, trava se ne súši itd. *Tak kak lepi ograd bi mogli biti naši cintori!* Ar zapomnimo si, da to, kak skrbimo za dom svojih dragih, kaže, ali mámo lúbezen i spoštúvánje do mrtvih! To kaže, ali je naše mišljenje plemenito, ali pa nisko i skrbi samo za sèbe! Ešče divji narodi skažújejo velko část svojim pokojnim na različne náčine — pa mi?

Dragi rojaki, povejmo si istino vsigdar, zbudimo, če je zaspála med nami! Ne bojmo zamerlivi, če nam što pokaže naše slabosti, liki *popravimo, ka je slabo!* Pred leti sem čteó v ednom slovenskom kalendari, ki je ne izišeó v našoj državi, kak popiše nikák svojo pot po slovenskoj zemli. Tisti človek je prišeó tudi — v našo krajino! Pa ka je napisao od nas i naše kra-

jine? Samo to, da so *naši rintorje jako zanemarjeni!* Nemam pri roki tistoga spisa, da bi od reči do reči prepisao, kak nas zavolo toga — „pohvali“. Dosta lažnivoga se je že od nas spisalo, all to istino popiše vsakši naš rojak, ki je prišeó prek domačega plota, vido druge kraje i úrúge lúdi, ki *častljo svoj narod i svoje mrtve!*

Voditelje fár pa občin v Slovenskoj krajini — poskrbite za čast cele krajine, če Vas že čast vaše občine ne briga i če vaše čútenje ne sili, da olepšate naše cintore i stem našo Slovensko krajino!

Dečinski den na Malo mešo v Črensovcih.

* Na Malo mešo bomo obhajali v Črensovcih drugi dečinski den. Namen proslave je zbuditi v gingavoj mladini *lúbezen do treznosti*. Spored je sledeči:

1. Popoldnevi ob 2. navuk za deco: Lepota i haski treznosti po zgledi treznoga deteta Marijike.

2. Procesija dece, v šteroj de ta popevala Marijine litanije i prosila treznost po priprošnji deteta Marijike za naš narod.

3. Pred Najsvetejšim posvetitev dece za treznost, blagoslovitev dece i prošnja dece za nesrečno deco v Rusiji i vso deco, ki je v nevarnosti, da zgubi vero.

4. Veselo igranje pri cerkvi. Igralo i popevalo de se. Pri igri pridó naprej celo ti mali vražiči i šenti, ki do deco zapelavali na pijanost. Angelčki do njim pa pomagali, da je preženejo. Preveč lepo pa veselo bo, zato pridite dečica!

V procesiji bomo pali nesli podobo deteta Marijike. Lepo jo ovenčamo, v samih rožaj bo.

Zavolo preslabe letine i gospodarske stiske, letos ne bo senja. Vsako dete naj prinese falat krúha pa kakši sad za obed, kúpívati ne sila nikaj; za piti je pa zdrava voda pri cerkvi, štera ne sfali.

Tista deca, štera do znala zapelivci vražiči najpametnejši odgovor dati i ga zavrnóti, do junaki dneva.

Sporazumno z cerkvenov oblastjov vas vabi, draga dečica, na Malo mešo v Črensovcé

Stric od Marijikinoga Ogračeka.

Naročnikom.

Približala se je jesen, začeti moramo z štampanjom kalendara. Nemoremo pa prle, kak gda notri dobimo vso naročnino, ar se papir ne dá na porgo, naprej se mora plačati.

Oprosimó zato vse naročnike, da plačajo do konca septembra vso naročnino. Prek toga termina se nišče ne počaka. Zavolo povekšanih Novin se doplača na polleta

doma 3 Din, to je na skúpni naslov 23 Din, na posameznoga 28.

Mesto penez so dužni naročniki dati zrnje za odgovarjajoči dug. Širitelje, po dúšnoj vesti poberte vse kak najhitrej. *Sept. 30. mora tú biti ves penez.*

Uredništvo i uprava
Novin, M. Lista i M. Ogračeka v Črensovcih.

Zahvala!

Prva motorna brizgalna, s katero je bilo naše društvo ob priliki njenega petdesetletnega obstoja obdarjeno od naše Veleobčine s pridržkom lastnine, je bila dne 21.-ga avgusta 1932 blagoslovljena. Blagoslavljanje je opravil naš velečast. g. kanonik Slepec Janoš cerkv. svetnik, dekan in župnik. Bog mu naj plača delo!

Darovali so za motorno brizgalno: Dr. Šömen Ljudevit 1000 din. v l. 1924., Vêrteš Aleksander 100 din. v l. 1928., Hahn Izidor 500 din. v l. 1928, Hodošček Julij in žena ter američani v Bethlehemu 9520 din. v l. 1930., Flisar Josip krojač 100 din. v l. 1931., Veleobčina Murska Sobota iz prihrankov v letih 1923—1931. je dala za auto 67.000 din. in za motorno brizgalno 56.000 din. Vsem in vsakomur najtoplejša zahvala!

S tem pa še ni storjeno vse! Ob priliko ognja pri Novakovi hiži v Mali Kaniži, dne 15. VIII. 1932 je nova motorna brizgalna precizno prestala svoj prvi ognjeni krst. Potrebne so pa še izpopolnitve orodja. Vse se od Veleobčine v današnjih časih ne more želeti. Prosimó torej še enkrat cenjeno občinstvo in to tudi v lastnem interesu, naj pripomore s prostovoljnimi prispevki poskrbeti še manjkajoča orodja in graditev lastnega, prepotrebne gasilskega doma.

VODSTVO

Prostovoljnega gas. društva v M. Soboti.

Politični pregled.

Jugoslavija. Zvün dragšega sladkora je ne bilo nikše spremembe.

Nemčija ešče dugo vleče oči Europe na sèbe. Dale se vršijo nemiri, zato je nágeo sod začno z delom. Pruski deželni zbor se zberé 30. avgusta, za tem pa začne z „delom“ novo izvoljeni nemški državni zbor. Hindenburg se trdno drži, vlada pa tudi kaže že naprej, da se ne bo dala motiti od parlamenta. Zaednok v Nemčiji ešče vré, zato trbe čakati, ali skipi té lonec ali si pa srečno skújajo obed. Lúdstvo je najmre lačno kak tudi indri po svetí i nešče politike, liki krúh.

V Španiji so privrženci králevstva šteli napraviti revolucijo. Vlada je zaprla okoli 25 generalov, zdaj pa nameni lastni-

Svet reši samo lúbezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

kom velikih posesteh vzeti vso zemlo, ar so bili v zvezi z revolucionarji. Vsa Španija je nezadovoljna z vladov, ar je vlada dosta obečavala, gda je vpelala republiko — zdaj pa nema nikaj dati. Tudi Španija glasno kriči, da nekaj ljudi drži vso oblast v rokaj, ljudstvo pa strada i trpi. Vsakši pa se brani, dokeč je živ pred tovajom, pa naj bi bio to štoštè.

Pogučavanja od razorožitve so samo komedija — to vsigdar bole spoznáva ves svet. V Ženevi v Švici sedijo zastopniki držav, ki so dobro plačani za svoj „trud“, ne dosegejo pa nikaj. V zadnjem časi Nemčija žele nazaj svoje kolonije, to je zemlo zvüna Evrope, druge države pa želejo svoje. Tak se vodi za nos ves svet, penezí držav trosijo zdaj, gda so najbolje v želí. Če ne delajo pravično v občini i državi, te kakpa nemre biti pravičnost med državami.

Správišče za zboljšanje polodelstva se je začnola v Varšavi, glavnom mestu Republike Poljske, 24. t. m. Zastopane so države Jugoslavija, Bolgarija, Madjarska, Letonija i Estonska. — V začetki septembra se začne konferenca v Stresi v Italiji, gde si bodo zastopniki vseh vekših evropskih držav pognčavali, kak bi se naj odpomoglo slabo gospodarsko stanje. Dosta vüpanja v vsa ta pogučavanja nemremo staviti.

M. Sobota

— **Naknadni sprejemni izpit** za I. razred bo 31. avgusta ob 8. uri zjutraj. Prošnje s 5 Din kolkom, rojstnim listom in zadnjim šolskim izkazom se morajo vložiti do 30. avg. pri ravnateljstvu.

Popravni izpiti bodo se vršili od 24 - 31. avg. po načrtu, ki bo pravočasno nabit na črni deski v gimnaziji.

Vpisovanje bode za I. razred 1. sept., za II. in III. razr. 2. sept., za IV. razr. 3. sept., za tuje dijake 5. sept., vsakokrat ob 8 uri zjutraj. Pri vpisovanju plača vsak učenec 50 Din za kolek na prijavo in 20 Din

takse v fond za zdravstveno zaščito učencev ter šolnino od 100 Din naprej. Šolnina se ravna po višini neposrednih davkov, ki jih starši letno plačujejo. Učenci, katerih starši plačujejo manj ko 300 Din neposrednih davkov letno, bodo šolnine oproščeni. Vsak učenec mora torej pri vpisu predložiti potrdilo od prist. davčnega oblastva o višini neposred. davkov svojih staršev. Za to potrdilo je treba zaprositi z vlogo kolkovano s 5 Din kolkom in priložiti 20 Din kolek za potrdilo.

Brez navedenih plačil in potrdil ne bo vpisan noben učenec.

RAVNATELJSTVO.

Slovenska krajina.

Sprevod † Tivadar Janoša, učitelja, v Beltincih. Dobroga krščanskoga mladenca, g. Tivadar Janoša, učitelja sprevoz v Beltincih je pokazao, kakši je naš narod. Več stotine naroda se je zbralo, da sprevozi pokojnoga na zadnjo pot. Samo pri pokojnih duhovnikaj se ga teliko zbere. Naš narod z odpretimi očmi gleda, kak žive tista oseba, šteroj je zavüpao vzgojo svoje dece. I če spozna, da ta oseba verno slüži Bogi, največkšemi gospodi, te ga poštüje z celoga srca i bi šo za njega še v ogenj. To je posvedočo te sprevoz. Pokojni je bio goreči krščenik, ki niedno nedelo ne zamüdo sv. meše, zato njemi je naš veren narod plačao to vernost z vernostjov v življenji i z lübeznostjov v smrt. Dober krščenik je bio i tüdi dober učiteo. Nači biti niti ne more. Bogi je verno slüžo, te ga je te blagoslovo, da je mogo tüdi državi verno slüžiti z dobrov vzgojov dece. Te sprevoz je pokazao, kak daleč sega učiteo v srce naroda, če je na mesti. Cela Pinica je zajokala i molila sküпно za pokojnoga, gda je zvedila za nesrečo i 30 kilometrov daleč je prišla na sprevoz. Šolska deca je prinesla zahvalni venec i šopek, občina je pa bila zastopana po župani i gasilcaj. Duhovništva z bogoslovci se je zbralo 14, ki so v cerkvenih oblačilih

pokopali pokojnoga pod vodstvom g. Jeriča Ivana dekana, ki je slüžo i sv. mešo za pokojnoga pri sprevozi. Vučitelstvo se je zbralo v velikom šeregi kak i naše dijaštvo. Obojega je bilo sküпно okoli 80. Pri hiši žalosti kak i na pokopališči so se popevale genlive žalostinke. Vučitelstvo i drügi so poklonili lepe vence. Mati dovica je zgübila v njem jedinoga sina. To jo je tak potrla, da je pri grobi omedlela i so jo mogli taki domo pelati. Želemo njej v velikoj žalosti tolažbo žalostne Matere Marije, pokojnoma pa večni mir.

— **Mala Polana.** Naša mladina se je napila v vinotoči i na to napadnola na križopotji stoječega sina Gerič Štefana. Mladenca je neštérni ponočnjak z latov takvdaro, da je siromak dobo notrašnje i zvänešnje poškodbe. Žandarje iščejo krivce.

— **D. Lendava.** Abiturienta Paller Kolomana je zadela nesreča. Gda se je pelao z svojim potačom, je vküp vdaro z dvema biciklistoma, žandarskim p. poročnikom i njegovim sprevoznikom tak nesrečno, da je obležao i pet vür bio brez zavesti. Vü-pamo se, ka nede mela ta neprilika nikše posledice na škodo zdravja.

— **Poroka.** *Singer Maks*, trgovec iz Vel. Dolenc in *Hahn Jolanka* iz Gornjih Petrovc se poročita v nedeljo dne 28. avgusta ob 11 uri v izraelitskem templu v Murški Soboti. (Brez vsakega drugega obvestila!)

— **Ljutomer.** Tukaj obhaja devetdesetletnico rojstva nekdanji krojaški mojster g. Iv. Sagaj. Rojen je bil 28. 8. 1842. Pred 5 leti je obhajal biserno (demantus) poroko s svojo ženo, ki je rojena l. 1845. Jubilant je še čil, ter ga pogosto vidimo hoditi po mestu in v okolici s svojo častitljivo belo brado. Eni mu pravijo, da je zelo podoben našemu pok. min. preds. Pašiču. Želimo mu dočakati še 100 letnico.

Kranjec Miško:

Kako je Agata romala in kako se ji je hudič prikazal.

Saj veste, kako je na takih romanjih. Pridejo ljudje z vseh strani. Mnogo jih je med njimi, ki pridejo z resnim namenom, da izpolnijo oblubo, ki so jo kdaj napravili, a mnogo je takih, ki sam Bog naj ve, kaj jih nese na romanje. Dekleta se dogovorijo s fanti, da se tam dobijo, če jim na priliko doma starši branijo, da bi se radi imeli. Kdo pa jih tam vidi, če odidejo v kakšno skrivno krčmo. Sploh je pa dosti prilik, da se lahko ogneš in živiš, kakor se ti zdi.

Moški hodijo, da pridejo tam skupaj s kakšno žensko. O, koliko je takšnih moških: z doma idejo tako sveto, a tam komaj čakajo, da pridejo skupaj s tisto, s katero so se dogovorili. Domá pa med tem delajo ženske na poljih. A tudi takih žensk je dosti, ki so doma tako svete, da bi vedno roke sklenjene imele, romajo pobožno, tam se pa spozabijo. Ne, saj se ne spozabijo, romajo zato ker jih tam nihče ne vidi. O, mnogo je takih stvari, ki bodo ostale vedno prikrite pred svetom. Celo odvezo so dobili tam zanje.

In med takimi romarji je bila Agata. Kaj je njej bilo do samega romanja! Prav malo. Toda ona niti ni šla tja svojih grehov prikrivat. Pred kom pa? Njen mož je

nekje v Ameriki, tam strada in si ne more zaslužiti niti za vsakdanji kruh, kaj šele, da bi se domov pripeljal. Mogoče ga bo nekega dne doletela kakšna nesreča. Nikoli več se ne bo vrnil domov. Toda, kaj Agato briga, če je tam kriza, če ni dela, še manj kruha, kaj ona razume vse to. Misli, da je še vedno tako, kot je bilo, ko ji je mož pošiljal domov dolarje. Naj le živi.

Vidite, ona pa med tem gre na romanje. Seveda je bila pri maši, pobožno je molila, opravila sveto spoved, vse kakor je treba, a ves čas je mislila na tistega gospoda, ki je prišel z njo. Ona bi seveda rada, da bi bil šel z njo v cerkev, pa se je branil kakor bi bil iz pekla (sirota ni vedela, da je res). Niti cerkve ni hotel videti. Nekje v gostilni je ostal in tam čakal na njo.

„Da mi ne boš z drugimi govoril“, mu je dejala Agata.

„Kaj pa misliš, Agata“, je odvrnil hudič in se sveto držal. „Mar sem zato šel na romanje, da bi tu greh delal!“

„Bog ne daj. Jaz pa med tem opravi, kar je treba. Dolgo že nisem bila pri spovedi. Saj veš, doma človek nerad gre. Že pred letom sem enkrat bila, pa so mi dejali, da me hudič vzame, če bom tako naprej živela.“

„Dokler bom jaz pri tebi, te noben hudič ne vzame.“

Seveda hudiču pa niti na misel ni prišlo, da bi mirno čakal, kdaj se povrne Agata. Med tem je po krčmah lovil druge ženske. Prilika je bila velika. Po dalešnjih krčmah je bila povsod muzika, kjer so dekleta plesala, Hudič je hodil okoli in prigovarjal dekletom.

„Kdo te pa tu vidi“, je govoril sladko. „Vse tisto pa, kar pravijo duhovniki, itak ni res; nihče nikoli ne bo vedel za to.“

„To je greh“, so se dekleta branila.

Nekatere so to iz bojazni rekle, druge pa samo radi lepšega. Te je hudič že zdavnaj zapeljal. Zdaj jih je samo potrjeval v tem življenju. Pa ne mislite, da je bil povsod kot gospod oblečen. Tu je bil njen ljubi, drugi kot mladi dečko iz druge vasi. Na vse načine je lovil okoli. Celo stare ženice je zapeljeval. Te pa tako, da so bile nevoščljive. Takole so govorile, katera je šla mimo:

„Molili bi naj rajši, ne pa da tu besnejo“. Lepo so govorile, ali delale niso lepo. Skrivaj jim je pogled uhajal, kako so tam dekleta slonela dečkom na prsih, a one so morale držati čislo v rokah. O, da bi bila vsaka še vsaj en dan mlada, da bi se lahko našivela. To bi pozabile na čislo! Tako je hudič vršil svoj posel. Bogme, dobro ga je vršil. Skoraj več greha so nekateri napravili kot dobrega. Pa so mislili, da delajo samo dobro.

— **Beltinci.** Kak je že bilo objavljeno so nas zapustili naš priljubljeni kaplan velečast. g. Ferdo Herman. Odišli so na svoje novo mesto k sv. Juriji. Ali čutimo dolžnost, da se za njihovo dveletno delo njim javno zahvalimo. Ne je bila mala reč poleg betežastoga g. plebanoša, opravlati dušno pastirstvo med 9 jezero verniki. V g. Hermani smo zgubili nesebičnoga požrtvovalnoga duhovnika i odličnoga govornika. Za vse Vaše delo se Vam zahvalujemo, posebno za lepi red v cerkvi, šteroga ste napravili i ohranimo Vas v hvaležnom spomini ostanite z Bogom. — Beltinski farniki.

— **Velika Polana.** 21. t. m. je imelo prost. gasilno društvo občni zbor. Prejšnji načelnik je že člane opominjal pred občnim zborom, da naj ne zapustijo društva člani, šteri ne bili izvoljeni v odbor. Vsi so izjavljali, da njim je nej do toga, da bi bili izvoljeni v odbor, liki naj se izvolijo v odbor najboljše moči. Načelnik sam je izjavljaj članom, da njemi nej zato, da bi on bil izvoljeni v odbor. Da pa so volitve minule, te so ništerni člani odišli ven zato, ka so nej bilij izvoljeni v odbor. Celo prejšnji načelnik sam je izjavil, da ne ve če bo pri gasilnom društvu ešče nadele ostal. Tak vidimo zdaj, ka njim je nej bilo za gasilno društvo liki za odborove stočke. Vi tovariši, ki ste pa ostanoli, agitirajte, da ešče dobite nove člane, da bomo prihodnje leto, da de naša 10 letnica, še veliko lepši nastop imeli, kak smo ga meli 14. t. m. Zato vsi na delo, tisti pa, ki so izstopili, nej so bili pravi gasilci, ar pravomi gasilci nej za stolček liki za društvo.

— **Zahvala.** Farni i cerkveni odbor pri Sv. Jurji se na tom mestu najlepše zahvaljuje novomi g. martjanskomi plebanoši Berdeni Andreji za vse trude i dobrote, štere so nam v deveti letaj svojega kaplanovanja izkazali posebno ešče za njüvo lübezen i skrb pri zidanji naše lepe nove cerkve, štera je povsem sad njüve skrbi i njüvi trüdiv. Bog njim vse stoterokrat povrni!

Agata pa je med tem hodila okoli in iskala spovednika. Spraševala je znanke, če je ta in ta spovednik lagoji, če se krega. Nazadnje je pa le takega našla, ki ni dosti poslušal, kaj mu kdo pravi. Tam se je vse trlo ljudi. Moški in ženske, vsi bi radi bili tam. Nekateri so čakali po cele ure, da bi prišli na vrsto. Od drugih spovednic so prihajali spovedniki sami in so ljudi vabili k sebi. In marsikateri je tako proti svoji volji romal proti strogemu in lagojemu spovedniku. O, kolikšna pokora za tiste, ki so mislili, da bodo tako lahko otresli svoje grehe.

A ko je bilo vsega konec, opravljena pokora, je Agata šla iskat svojega prijatelja — gospoda. Dolgo ga ni našla. Srd jo je popadel.

„Saj sem vedela, da zato nisi šel v cerkev, da bi med tem lahko z drugimi hodil.“ Hudič je pa dvigal dva prsta v zrak in prisegal na vso moč, da mu niti kaj takega v mislih ni bilo. Samo na njo je mislil. Le kje je tako hodila dolgo. Zdaj je menda vsa sveta postala,

„Tebi pa cerkev ne diši posebno“, mu je vrnila. „Ne morem je“, je odvrnil hudič. „Mi gospodje ne moremo verjeti v vašo vero. Vi ste kmetje in lahko verjamete, ko nimate časa misliti. Mi pa sami mislimo, še da bi tudi verjeli, kar nam kakšen duhovnik pove.“

„Hudiču služite“, je rekla Agata. „Vsi moški ste enaki“.

— **Sport.** 21. t. m. bi se morala igrati nogometna tekma med dijaki Polana—Črensovci proti dijakom Dolnja Lendava; toda ker so se z bali niso prišli na napovedano tekmo. Vsled česar je rezultat 0:3 za Polano—Črensovci po dogovoru. Izgubila je tudi D. Lendava prešnjo nedelo 0:3 za Beltince.

Dnevni glasi.

Toča v Slovenskih gorica. Preminoči teden je divjao velki viher po Ptujskom i Dravskom poli, po Slovenskih gorica. Bio je tak močen, da je podirao drevje i odnašao strehe. Nato se je pa sipala grozna toča, ki je ostala v ništernih krajaj do drugoga dneva. Suša mori ešče vekši deo naše domovine, tudi našo krajino.

V zrak se je zdigno profesor Piccard s svojim zrakoplovom i je prišeo 16.770 m visiko. Zdigno se je v Švici, obstano pa je srečno v Italiji.

Srednje šole, štere je ministrstvo popunoma ali delno zaprlo, so zdaj ništerne znova dovoljene. V našoj banovini ostanajo višji razredi na gimnaziji v Ptui.

Predsednik bivše deželne vlade za Slovenijo Josip vitez *Pogačnik* je mro 18. t.m. v Podnarti na Gorenjskom. Bio je pravnik, postano poslanec Slov. ljudske stranke i po razpadi Avstrije 1918. l. so njega imenovali za predsednika slovenske vlade v Ljubljani. Za tem je bio poslanik naše države v Beči, zadnji čas pa je živo gospodarstvi.

Na Brezje, najbole glasovito slovensko božo pot na našem lepom planinskem Gorenjskom, poromajo slovenske množice med 1. i 7. septembrom. Slovesni dnevi bodo posvečeni spomini, da je pred 25 leti knezoškof dr. A. B. Jeglič koronao milostivo počubo Matere Bože. Slovenci se posebno z zavüpanjom obračamo do Marije z Brezij, zato se mnogi pripravljajo na to romanje, za štero je dovoljena polo-

Stari ljudje so po malem romali domov. Nakupili so malim vnukom kakšnih drobnarij, da ne bi prišli prazni. — Mladi ljudje so se pa hoteli še nekoliko povesečiti. Saj se bodo z vlakom peljali in bodo ne prej doma kot stari.

Plesa in veselja ni hotelo biti ne konca in kraja. Agata je seveda bila med njimi. Hudiču pa je tedaj zmanjkalo moči, da bi še lahko dalje igral gospoda (imel je neko mast s sabo, s katero se je lahko varoval pred ljudmi, da ga niso spoznali; takrat jo je pa zgubil, ne da bi vedel zato.) In tako so ljudje videli, da hodi res sam hudič po zemlji, Spremlja Agato, ki tega ni videla. On je bil ves kosmat in rožičke je imel na glavi in jezik mu je sikal plamen, da je gorelo kot pozaju.

Šla sta po vesi, a vsi ljudje so bežali vstran od njiju. Prišla sta v gostilno, a mladi ljudje so zapuščali plesišče, misleč, da da je prišel po nje sam peklenščeč. Mužikaši so stisnili gosli pod pazduho in bežali kakor so jih nesle noge, celo na krščake so pozabili. Celo gostilničar je bežal z vso svojo družino vred. Molil je za odpuščanje svojih grehov, kar je preveč noril ljudi.

„Kaj so pa ti ljudje tako zmešani, da tako bežijo“, je dejala Agata. „Kamor prideva, povsod odbežijo in vse pustijo.“

„Hudič pa, ki se mu je že zdelo, kaj

vična vožnja. Pojasnila dajo vsi župnijski uradi.

Euharistični kongresi se vršijo v zadnjem časi na večih krajaj Slovenije. Posebno lepi je bio na Jesenicaj. Pripravila se tudi v Novom mestu na Dolenjskom.

Letala smo videli preminočo nedelo leteti prek naših krajov. To je bio „evropski krožni polet“: iz Berlina se je zdignolo 43 letal, ki so šle prek Beča v Zagreb, Rim i Pariz nazaj v Berlin. Tak so krožile nad vsemi glavnim evropskimi državami.

Bogastvo v glai. V Gioni na Španjolskom je najšeo siromaški kmet v morji v bližini brega, gde se je koupao, dobro zadelani glaž. V kanti je najšeo pismo, ar je nej znau čteti, je neso pismo na policijo. Tam so njemi pismo prečteli i zednim voščili srečo. V pismi je bio namreč sledeči teštament: Neozdravljiva bolezen mi bo v par dnevaj pretrgala nit življenja. Mojo vrednost 27.000 pezet i državne vrednostne papire sam naložo v banki. Tisti, ki najde moj teštament v kanti, naj bo moj herbaš i njemi želem, da bi bio bole zdrav, kak jaz, da bi zdrav mogeo ponücati peneze, štere sam jaz nej mogeo.

Dijaško polje.

Občni zbor „Zavednosti.“

V pondeljek, dne 29. avg. bo ob 9 uri dopoldne v Martinišču redni občni zbor „Zavednosti“ z običajnim dnevnim redom. Kot uvod bo imel tov. Kranjec referat: „Naloge sodobnega tiska.“ Kdor še ni poravnal članarino, naj to stori še pred občnim zborom. Morebitne posebne predloge naj javijo člani predsedniku ali tajniku vsaj 4 dni pred občnim zborom. Gg. starešine iskreno vabljeni! — Odbor.

NEDELA po risalaj petnajsta.

Vu onom vremeni šo je Ježuš vu váraš, ki se zove Náim i šli so ž njim Vučenicke njegovi, i vnožina velika. Gda bi pa približavao k-varaškim vrátam: ovo mrtveca so vö nesli jedinoga siná matere svoje i ona je bila dovica, i ž njov varaš-

se je zgodilo, se je prestrašil. Toda Agata ga je le vlekla s sabo“. Pojdiva še v ono gostilno. Jaz bi tako rada plesala s tabo, je rekla in se je naslonila nanj. Neka ženska, ki je to videla, je omedlela.

A ljudje so le bežali pred njima. Kmalu so povsod govorili, da je hudič prišel in da hodi z Agato. Na vse strani so bežali ljudje in ni hotel še dalje ostati.

Hudič je pa začel zaostajati na cesti. „Pojdi, Agata naprej. Jaz takoj pridem za teboj.“ Ona pa ni hotela sama. „Počakam te“, mu je rekla. — „Toda, kaj tako smrdi že ves čas?“ je vprašala naposled. „Pojdi, Agata!“

Ona pa se je ozrla po njem. A za Boga svetega, saj to stoji pred njo hudič. Hudič! On se je pa že tedaj zavihtel in je plaval po zraku. Kakor plamen je letel preko vseh ljudi, ki so bili na romanju. Padali so na tla in klicali Boga na pomoč. On pa je letel kakor da bi se velik blisk utrgal in preletel ravnino. In kjer je letel, je močno smrdelo.

Agata je stala sama, njene oči so izstopile, bila je blede kakor pepel. Nato je pa padla na zemljo in zajokala.

Tako je Agata romala, ko se ji je hudič prikazal. Sklenila je, da se poboljša, da bo delala pokora, da bo takoj pisala možu, naj pride domov in bo odslej pošteno živela.

ka vnožina velika. Štero gda bi vido Gospod, smilivao se je nad njov, i pravo je njej: Ne joči se. I pristopo je, i dotekno se je škrinje (oni pa, ki so ga nesli, stanoli so) i pravi: mladénc, velik ti, stani gori. I gori se je opravo, ki je bio mrtev, i začo je gučati. I dao ga je materi njegovoj. Obišao je pa vse strah, i zvišavali so Bogá, govoreći: ka je veliki prorok gori stano med nami i ka je Bog pohodo ljudstvo svoje.

Pokora (Paolo Segneri).

Ar pa to nemrem, ščem njemi bar istino povedati. Očini, da jo (istino) tak radi sprimejo, kak jo njemi (ludstvi) jaz oznanjam! Gučao bom njim na njüva vüha, Ti pa guči med tem na njüva srca! Jaz razjasnim njüvoj pameti, Ti pa vužgi njihovo volo! Ti moraš z lübeznipunov oblastjov na sebe pritegnoti vse one, ki so se od tebe oddalili. Jaz, ka morem drugo, kak podariti njim svetlost, po načini svetilnih stolpov, štere mornari v temnoj noči zaglednejo? V Tvoji oblasti je, poslati vugoden veter, ki jih more srečno pripelati v pristan večnoga življenja.

AGRARNE ZADEVE

Pravilnik za izvršavanje agrarnoga zakona. Člen 54. Če veleposestnik dobi to močvirje, se njegovo obveznost gledoč na sprememitev, vkniži v zemliškoj knigi. Ta obveznost prehaja na lastnikove prave naslednike. Banska uprava ne sme izdati odločbe o ugotovitvi objektov (agrarne zemle), dokeč ministerstvo ne reši veleposestniške prošnje. Takše močvirje ma pri nas samo lendavsko veleposestvo i nekaj beltinsko, a niedno se drži, da bi štelo to močvirje kultivirati (spremeniti v rodno zemlo).

Vesele novine.

Nábrao † Števan Kúhar.

Popravki. Oprošeni smo od bis . . . cov, naj na podlagi 25 ga paragrafoša štamparske postáve objavimo ete popravek:

„Ne je istina, ka bi mi bis . . . nci na kvočke adomaš pili. Istina pa je, ka ga pijemo na kvokače.“

Ivánčarje nas prosijo, naj na podlagi 28-ga paragrafoša priobčimo ete popravek:

„Ne je istina, ka bi mi ivánčarje lanjsko leto za nát repo mikali, nego je istina, ka smo je lani nikak ne mikali, zato ka nam je zavolo sušave ne zrásła.“

Melinčarje pa prosijo, naj na podlagi 32-ga paragr. našega zakona objavimo:

„Nej istina, ka bi vojácje melinčikij tužnij kasárn hodili po patroli, liki je istina, ka hodijo po žakuciji.“ Zvün toga smo ešče eden popravek dobili z D.....ja. Té popravek pa ne odgovárja istini, zato ga mi tüdi nemremo objaviti. Telko zato zapomlmo, ka se d. kl...nci ščéjo vözéti, ka prej oni ne pijéjo vonjéče žganice. To je pa ne istina! Mi mámo živesvedoke na to, ka je börmič resan istina, ka jo hodijo pit — ništerni ešče celó nemujti.

Popravek pa, šteroga so nam poslale l.....e ženske po svojem bratonskom fiškáliši, je prišeo prekesno, zato smo ga neháli na kleti.

Gospodinjstvo.

Kak se dobi dober sadni sok (saft). Skühaj v 3 deci vode 1/2 kg cukra tak, ka de se že med prstmi vküp lovio. To scukrano vodo — vrelo — vlej na olüpan, izrezan sad kak marule, breskvi itd. Pokrij i püsti stati tak 24 vör. Potem pa samo odcedi v glaže brez vsega kühanja, zatekni, zaveži i maš najbouši sok (saft). Iz ostaloga sada pa skühaj legvar! Pripomnimo, da sad, šteri se ne dá lüpati, kak kapuščice, jagode, se tüdi lahko na te način porabijo za sok (saft).

Gospodarstvo.

Prsteničar.

Med mnoge sadne škodlivce spada tüdi prsteničar. Je ponočni meték. Njegova fárbá se spreminja od svetlo žute do kmičnotemne. Dugi je do 20 milimetrov. Gosenica pa zraste do 50 mm i je žute farbe s temnimi, rdečkastimi i sivimi pikami. Velika glava ima dve temnivi piki. Meték se pojavi proti konci julija i v začetki avgusta. Samica nese svoja jajčeca na vejice v obliki prstana tesno edno poleg drugoga. V vsakom takšom prstani se nahaja do 400 jajčec. Zavolo tej prstani podobni jajčec se imenuje prsteničar. Ta jajčeca ostanejo do sprotoletja nepoškodovane i žnji se zvalijo gosénice, prle kak začne drevje poganjati. Male gosénice so čarne farbe i po celom teli pokrite z žučkastimi kosminicami. V začetki ostanejo sküpnó i se prepredajo s pavočinov edna z drugov.. Pozneje si pa napravijo sküpnó gnezdo z mladih listov i od tü napadajo prve mlade poganke sadnoga drevja. Proti konci junija pa popolnoma dorastejo, se razidejo iz sküpné gnezde. Vsaka se med dvema listoma zavije v žutkasto pavočino i se zabubi. V toj bubi se preobrazüje do konca julija, nato zleti meték, šteri pa ponövnó začne nesti jajčeca.

Najveško škodo nam dela ta gosénica zato, ka se na sprotoletje prva pokaže i vničüje mlade poganke sadnoga drevja.

Proti tomi škodlivci se branimo tak, ka vničüjemo jajčeca od jeseni do sprotoletja. Nato pa gosénice i bube. Vsa jajčeca porežemo iz vej i je sežgemo. Pri sežiganji gosénic na drevji si pa več škodüjemo, kak pa hashimo. Zato tüdi gosénice i bube porežemo i sežgemo. Za vse to vničüvanje so pa najbolje pripravni naši šolarje, šteri znajo prav dobro plezati po drevji.

Letos je prsteničarovi metekov jako dosta i či si ščemo obvarvati svoje sadno drevje i meti lepo sadje, moremo škodlivce vničavati s sküpnimi močmi.

Kak se branimo proti včelnomi piki.

Šteri organizem se je že privado proti včelnomi piki, njemi je ne potrebno nikše obrambe. Nasprotno pa je pri tistomi, šteromi včelni pik povzročá bolečine, záteklíne, srbenjé ali pa kakše druge neprijetnosti, se more čuvati, ar je to dosta le-

žej, kak pa bolečine pofolažiti i oteklíne odpraviti.

Včela nas piči brez toga, ka bi roje pregledüvali. Zadosta je, ka blüzi vinjaka hodimo v časi, gda je šteri roj razdraženi, bodisi iz toga ali onoga vzroka. Zato moramo pri pregledüvanji rojov poleg previdnoga i tihoga dela ešče zbrati pravi čas.

Ne je zadosta samo praktičnost i ročna spretnost včelara. liki ešče tüdi pride v poštev ustroj (ureditev) panja (kište), šteri jako vpliva na to so li včele pri pregledüvanji mirne ali se pa razdražijo za pikanje. Veliko bole so razdražene včele z malov merov panja, kak pa z velikov, pa naj bo te panj na mrzlo ali toplo stavbo. Pri mali panjaj včele nemajo zadosta prostora za delo, štero bi one brezí svoje škode lahko zvršile i zavolo toga delajo satje na vse strani odzväna réma (okvira) i tak so tesno zakeljene k stenam, drugi k drugomi i zádstüje pri takšem panji samo odstranitev zakeljenoga okna, da se včele razdražijo i neusmiljeno pikajo. Pri panjaj velike mere toga nega, ar majo zadosta dela v notranjosti okvira, poleg toga je okoli okvira zadosta prostora, da se včele z malim okajenjem lahko hitro umaknejo proti žreli.

Na podlagi toga je razumljivo, da panji morejo biti tak vrejeni, ka včele majo okoli okvira zadosta prosta za hitro odstranitev. Vsaki včelarov prejem poleg potrebne svetlobe — pa more biti gvüšen v notranjosti panja. (Dale).

Pošta.

Skledar Karol, mesar v Rogoševcih.

Obrnite se na Kraino! Samo tam se lahko reši vašá zadeva. **Števan Drobec fz. Wien.** Naročnino smo dobili potom Kreditanstalta. Hvala lena. Pozdravljeni! **Gomboc Jožef, Sv. Križ, Medjim.** Ček smo dali poslati v Novinaj za nabiranje naš nam pošlite priporočilo vašega g. plebanoša. **Bibel B. Sartrouville.** Ml. z Ogračekom zdaj že gotovo prišo. Če nebi, nam nazvanite.

Dijaka na stan i hrano sprejme dobra krščanska družina v Ljutomeri mesečno za 200 Din. Hrana zadostna i zdrava. stan sühi. Zglasite se v „Katoľ. Dom“ v Ljutomeri.

Vajenca iz boljše hiše sprejme za gostilničarsko obrt **TURK M. Sobota.**

Dijaka sprejemem na stanovanje plača po dogovori. **KOLOŠA JANEZ** Murska Sobota Cvetna ulica 5.

LEPO POSESTVO, GOSTILNA, MESARIJA

10 oralov zemljišča, po zahtevi tüdi krasni vinogradi, poslopja zidana, z opeko krita, tüdi ledénica, mesnica in klavnica, na križišču prometnih cest, v veliki vasi poleg cerkve, šole in pošte je na prodaj. Cena po dogovoru.

RUDOLF KETIŠ, Sv. Bolfenk v Slov. gor. — čez Ptuj.

Vsakemu uradu nujno potrebno! Denarna (amanetna) knjiga za državne urade in druge urade se dobi v knjigarni **HAHN** v Murski Soboti.